A les comunitats educatives d'Esade i IQS

en ocasió dels *Social Justice Days*

16 de novembre de 2026, Barcelona

Benvolgudes comunitats educatives d'Esade i IQS,

Avui, 16 de novembre, és un dia important per la Companyia de Jesús. Fa trenta set anys, en aquesta data, sis jesuïtes i dues col·laboradores van ser assassinats al campus de la Universidad Centroamericana José Simeón Cañas (UCA) a San Salvador. El seu compromís amb els exclosos i amb la justícia social, precisament des de la universitat, va ser la raó que va motivar als poderosos de llavors a acabar violentament amb les seves vides.

El 6 de novembre de 1989, només deu dies abans de ser assassinat, Ignacio Ellacuría, rector de la UCA, va rebre un premi aquí mateix, a la nostra ciutat de Barcelona. Hi va pronunciar un discurs titulat: "*El desafiament de les majories pobres*". Hi ha una cita d'aquell discurs que trobo especialment escaient avui:

> *"S'acostuma a dir que la Universitat ha de ser imparcial. Nosaltres creiem que no. La Universitat ha de pretendre ser lliure i objectiva, però l'objectivitat i la llibertat poden exigir ser parcials. I som parcials a favor de les majories populars perquè són injustament oprimides i perquè en elles, negativament i positiva, hi està la veritat de la realitat."*

Vivim temps convulsos on la pèrdua de drets, el creixent militarisme, el menyspreu de la democràcia i el desmantellament del multilateralisme s'han normalitzat. Els discursos xenòfobs i l'odi als pobres van envaint els nostres carrers i places erosionant la convivència. L'acumulació de riquesa i poder en mans d'uns pocs deteriora la cohesió de les societats, augmenta la desigualtat, empobreix milers de milions de persones i amenaça el planeta.

Alhora, reconeixem també el compromís, arreu del món i a casa nostra, de tantes organitzacions, institucions, i col·lectius que segueixen treballant pel bé i la justícia, per la cura de la casa comuna, recolzant projectes, iniciatives i canvis estructurals en bé de la dignitat de tota persona.

En aquesta tercera edició dels *Social Justice Days*, el record dels màrtirs de la UCA ens convida a preguntar-nos de quina manera, com a centres universitaris, podem optar més decididament per "les majories populars"; de quina manera contribuïm a analitzar les arrels profundes de les injustícies estructurals per així ajudar a construir un món més equitatiu, més fraternal i més en pau.

La tradició jesuïta ens permet oferir una resposta fruit del llegat de quasi 500 anys de compromís amb la transformació del món, seguint la inspiració de Sant Ignasi de Loiola.

Des d'IQS i Esade treballeu per una formació acadèmica excel·lent. I això ens omple de satisfacció. Però, bé que ho sabem, l'educació que oferim no és gratuïta i per tant és a l'abast només d'unes poques persones. Hem de tenir cura per tal que no acabem formant només unes elits que no siguin conscients de llur responsabilitat per la transformació del món vers la

justícia social. L'educació universitària ha de poder ser ascensor social, imprescindible per una societat més justa i cohesionada. Per això us agraeixo especialment el vostre compromís en els sòlids programes de beques i altres ajudes econòmiques que permeten a joves amb menys recursos accedir a la formació. Remarco especialment el nou programa conjunt *Talent Accelerator.* Aquesta setmana totes dues institucions fareu els actes d'entrega de les beques. Us encoratjo a reconèixer l'immens impacte positiu que tenen les beques, així com a aprofundir, ampliar i intensificar aquest compromís.

Celebro que la recerca i la investigació que feu, es vagi focalitzant molt més intencionadament al servei del bé comú i en clau de justícia social. Sabeu del cert dels riscos d'una recerca orientada només a fer-vos més savis, més rics, més reconeguts i prestigiosos. Els estudis sobre aporofòbia, la centralitat del *meaninful impact*, els informes sobre les dificultats d'accés a l'habitatge, el compromís amb la sostenibilitat, la recerca en noves teràpies contra el càncer o en tecnologies mediambientals, el compromís amb la sostenibilitat, entre molts d'altres, son bons exemples de com donar resposta als reptes majúsculs del món contemporani des de la centralitat de la missió universitària en clau jesuïta. Una recerca i una innovació tecnològica que han d'estar al servei de la societat, ser accessibles a tothom i beneficiar especialment les persones més vulnerables. És necessari trobar maneres creatives de posar la vostra capacitat crítica, intel·lectual i reflexiva al servei de la construcció d'un humanisme transversal enfront del desplegament de la IA, massa sovint, sense salvaguardes ni cap consideració ètica.

Us agraeixo tots els esforços per a desplegar el model pedagògic jesuïta centrat en la persona, oferint una formació integral que inclou totes les dimensions: intel·lectual, afectiva, social, corporal i espiritual. Les paraules del Pare General Arturo Sosa SJ, en la celebració del 140è aniversari de la Universitat de Deusto, són ben oportunes: "una universitat que acompanya crea espais on l'estudiant no es limita a preguntar-se quina carrera professional vol desenvolupar, sinó també quin tipus de persona vol arribar a ser i quin món desitja ajudar a construir". Cal destacar tot el vostre esforç en les assignatures d'aprenentatge i servei, les experiències al SUD i al programa VUELA, i la revisió de tots els vostres plans d'estudis des de la mirada holística a la persona. Així feu real allò que el Papa Lleó XIV ens recordava en la seva exhortació apostòlica *Dissenyar nous mapes d'esperança*: "educar és un acte d'esperança i una passió".

Acabo recordant de nou els màrtirs de la UCA, per demanar-vos que tot allò que feu estigui orientat a promoure la reconciliació i el bé comú. La contribució que podeu fer com a centres universitaris en la construcció d'un món més fraternal, més just i més pacífic és cabdal. La nostra tradició no només ens hi convida, sinó que m'atreviria a dir que ens hi obliga.

Moltes gràcies per tot el que feu cada dia. Compto amb tots vosaltres per ajudar a seguir desplegant la missió universitària de la Companyia de Jesús.

Pau Vidal Sas SJ

Delegat de la Plataforma Apostòlica de Catalunya
Companyia de Jesús - Província d'Espanya